

Casa Națională de Asigurări Sociale
a Republicii Moldova

Национальная Касса Социального
Страхования Республики Молдова

2028, mun. Chișinău, str. Gh. Tudor, 3
tel./fax. 73-51-81 tel. 257825
c/d 226817, Ministerul Finanțelor,
Trezoreria de Stat
c/t 260400000000000, c/b TREZMD2X
c/f 1004600030235

2028, мун. Кишинэу, ул. Георге Тудор, 3
тел./факс 73-51-81 тел. 257825
р/с 226817, Министерство Финансов,
Государственное Казначейство
к/т 260400000000000, б/к TREZMD2X
ф/к 1004600030235

2804.16 nr. 5-08/10-7021

La nr. _____ din _____

*Particularitățile calculării și transferării
contribuțiilor de asigurări sociale de stat
obligatorii în anul 2016*

Calcularea și virarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (în continuare - contribuții), se efectuează în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08 iulie 1999 (Monitorul Oficial nr.1-4 din 06.01.2000), Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016 (Monitorul oficial nr. 230-231 din 26.07.2016) (în continuare - Lege). Prevederile Legii au intrat în vigoare la data publicării - 26 iulie 2016.

Particularitățile calculării și transferării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în anul 2016 sunt elaborate în conformitate cu prevederile Legilor menționate și sînt executorii pentru Casa Națională de Asigurări Sociale, structurile teritoriale ale acesteia și plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Baza de calcul a contribuțiilor datorate de angajatori și a contribuțiilor individuale datorate de persoanele asigurate, achitate prin intermediul angajatorilor, o constituie salariul calculat și alte recompense. Baza de calcul anuală a contribuției individuale de asigurări sociale, reieșind din prevederile art.5 alin. 2 din Lege, nu va depăși suma de 5 salarii medii lunare prognozate pe economie înmulțită la numărul de luni în care persoana deține venit asigurat. Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 879 din 23.12.2015 cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, este stabilit în mărime de 5050 lei. În cazul în care o persoană deține venit asigurat 12 luni, suma maximă anuală a contribuției individuale constituie 18 180 lei ($5050 \text{ lei} \times 5 \times 12 \text{ luni} = 303\,000 \text{ lei} \times 6\%$). Prin derogare de la art.23 din Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale tipurile de drepturi și venituri stabilite prin anexa nr. 5 la Lege nu vor fi incluse în baza de calcul a contribuțiilor.

Tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat și de prezentare de către plătitori a declarațiilor privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarațiilor persoanelor asigurate sunt prevăzute în anexa nr.3 la Lege.

Particularitățile pentru categoriile de plătitori specificați la punctele 1.1 – 1.4 din anexa nr. 3 la Lege

Punctul 1.1 din anexa nr.3 la Lege se referă la angajatori, persoane juridice sau fizice, asimilate angajatorului, care calculează și virează contribuția datorată de angajator conform tarifului de 23% și de 6% contribuția individuală pentru persoanele asigurate specificate, cu excepția celor prevăzute la punctele 1.2 - 1.4.

Angajatorii pentru salariații, care activează în condiții speciale de muncă conform anexei nr.6 la Lege, unde este prezentată Lista funcțiilor personalului din aviația civilă ale cărui condiții de muncă se încadrează în condiții speciale, calculează și virează pentru aceștia, în conformitate cu punctul 1.2 din anexa nr.3 la Lege, contribuția conform tarifului stabilit de 33% și de 6% contribuția individuală la salariul calculat și alte recompense. Angajatorii menționați pentru ceilalți angajați aplică tariful specificat la punctul 1.1 din anexa nr. 3 la Lege.

Angajatorii, a căror activitate de bază este realizarea de programe pentru persoanele care întrunesc condițiile stipulate la art.24 alin.(21) din Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997, pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, potrivit punctul 1.3 din anexa nr. 3 la Lege, calculează și virează contribuția conform tarifului de 23% la baza de calcul egală cu 2 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2016 $\{(5\,050 \text{ lei} \times 2) \times 23\% = 2\,323 \text{ lei}\}$ și de 6% contribuția individuală la salariul calculat și alte recompense. Angajatorii menționați pentru ceilalți angajați aplică tariful specificat la punctul 1.1 din anexa nr. 3 la Lege.

Angajatorii din agricultură, care practică în decursul întregului an bugetar 2016 exclusiv activitățile specificate în grupele 01.1-01.6 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei, aprobat prin Hotărârea Colegiului Național de Statistică nr. 20 din 29 decembrie 2009, potrivit punctului 1.4 din anexa nr. 3 la Lege calculează și virează contribuția datorată de angajator conform tarifului de 22%, din care 6% se compensează de la bugetul de stat, și de 6% contribuția individuală. Angajatorii menționați aplică acest tarif la salariile și alte recompense ale tuturor persoanelor angajate. În cazul în care, angajatorul din agricultură pe parcursul anului 2016 începe să desfășoare și alte activități decât cele menționate mai sus, aceștia pierd dreptul de a aplica tariful privilegiat în mărime de 22%, și urmează să recalculeze contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii de la începutul anului cu tariful de 23%. Pentru perioadele anului 2016 pentru care s-au prezentat declarațiile cu tarif privilegiat se prezintă declarațiile forma BASS și forma REV5 de tipul „de corectare”.

Pentru angajatorii din agricultură, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, majorarea de întârziere pentru neplata în termen a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate pentru anul 2016 se aplică cu începere de la 1 noiembrie 2016, iar pentru datoriile înregistrate la situația de 01.01.2016 penalitățile se calculează lunar pe parcursul întregului an.

Termenul de prezentare a declarației privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (în continuare – Declarația forma BASS) și declarației persoanei asigurate (în continuare – Declarația forma REV5) pentru plătitorii specificați la punctele 1.1 – 1.4 din anexa nr.3 la Lege este - lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune. În cazul în care, plătitorii menționați pe tot parcursul anului bugetar nu au persoane angajate prin contract individual de muncă, persoane aflate în raporturi de serviciu în baza actului

administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii prezintă Declarației privind calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii (forma BASS-AN) – o dată pe an, pînă la data de 15 ianuarie 2017. Dacă plătitorii menționați, pe parcursul anului în careva luni au obligații față de bugetul asigurărilor sociale de stat și în careva luni nu, aceștia sunt obligați să prezinte declarațiile forma BASS lunar pentru toate lunile anului 2016. Declarațiile forma REV5 se prezintă doar pentru lunile în care există obligații față de bugetul asigurărilor sociale de stat.

Termenul de virare a contribuțiilor de către plătitorii specificați este stabilit – lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune.

Potrivit prevederilor art. 265 a Codului Civil nr. 1107 din 06.06.2002, dacă ultima zi a termenului de prezentare a declarațiilor și a termenului de virare a contribuțiilor este o zi de duminică, de sîmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.

Particularitățile pentru categoriile de plătitori specificați la punctul 1.5 din anexa nr. 3 la Lege

În anul 2016, mărimea contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilită în sumă

fixă s-a majorat și constituie 7 032 lei. În conformitate cu punctul 1.5 din anexa nr.3 la Lege, persoanele fizice – întreprinzători individuali, notari, executori judecătorești, avocați, administratorii autorizați virează contribuția anuală pentru asigurarea individuală în sumă de 7 032 lei. Persoanele menționate, care sunt pensionarii, persoanele cu dizabilitate, persoane supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat, precum și persoanele care achită contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii din salariu și alte recompense și, respectiv, se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.4 din anexa nr.3 la Lege, se scutesc de plata contribuției stabilite în sumă fixă.

Termenul de virare a contribuțiilor este lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune.

Astfel, este necesar să se țină cont de faptul că, deoarece Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016 a intrat în vigoare la data de 26.07.2016, categoriile de persoane specificate la punctul prenotat în anul 2016 achită contribuția în sumă fixă, după cum urmează:

- pentru lunile ianuarie – iunie, conform tarifului stabilit în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015 nr. 73 din 12.04.2016, suma contribuției constituie 531 lei lunar;
- pentru luna iulie, pornind de la tariful în vigoare pînă la data de 25.07.2016 – 6 372 lei $\{(((6\,372\text{ lei} : 12\text{ luni}) : 31\text{ zile}) \times 25\text{ zile})=428,25\text{ lei}\}$, iar începînd cu 26.07.2016 – pornind de la tariful de 7 032 lei $\{(((7\,032\text{ lei} : 12\text{ luni}) : 31\text{ zile}) \times 6\text{ zile})=113,40\text{ lei}\}$ și, respectiv constituie suma de 541,65 lei (428,25 lei + 113,40 lei);
- pentru lunile august – decembrie, conform tarifului stabilit în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016, suma contribuției constituie 586 lei lunar.

La acest punct în anul 2016 pentru asigurarea individuală obligatorie au fost incluși administratorii autorizați. Administratorii autorizați sunt obligați să achite contribuțiile de asigurări sociale pentru asigurarea individuală de la data intrării în vigoare a Legii și anume:

- pentru luna iulie începînd cu data de 26.07.2016, pornind de la tariful de 7 032 lei $\{(((7\ 032\ \text{lei} : 12\ \text{luni}) : 31\ \text{zile}) \times 6\ \text{zile}) = 113,40\ \text{lei}\}$, suma de 113,40 lei;
- pentru lunile august – decembrie, conform tarifului stabilit în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 156 din 01.07.2016, suma contribuției constituie 586 lei lunar

Termenul de virare a contribuțiilor este lunar pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de

gestiune.

Plătitorii specificați la punctul 1.5 din anexa nr. 3 la Lege, care au obligația de a achita

contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii în mărime fixă și care pe tot parcursul anului bugetar nu au persoane angajate prin contract individual de muncă, ori alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, urmează să prezinte declarația forma BASS-AN și declarația forma REV5 - o dată pe an, pînă la data de 15 ianuarie 2017. În cazul în care acești plătitori au angajați, sunt obligați să prezinte declarația forma BASS și declarația forma REV5, conform modalității stabilite pentru categoriile de plătitori specificați la pct.1.1 – 1.4 din anexa nr.3 la Lege.

Particularitățile pentru categoria de plătitori specificați la punctul 1.6 din anexa nr. 3 la Lege

În anul 2016 pentru titularii patentei de întreprinzător mărimea contribuției de asigurări

sociale de stat obligatorii stabilită în sumă fixă constituie 7 032 lei. Titularii patentei de întreprinzător, care sunt pensionarii, persoanele cu dizabilități, persoanele supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat, precum și persoanele care achită contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii din salariu și alte recompense și, respectiv, se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.5 din anexa nr.3 la Lege, se scutesc de plata contribuției stabilită în sumă fixă.

Achitarea contribuțiilor se efectuează la momentul solicitării sau prelungirii patentei pentru întreaga perioadă solicitată de desfășurare a activității în baza patentei de întreprinzător. Astfel, pentru persoanele care au solicitat sau prelungit patenta de întreprinzător pentru întreg anul sau pentru o perioadă a anului 2016 pînă la data intrării în vigoare a Legii, contribuția individuală se achită lunar, ca în anul 2015, și constituie suma de 531 lei. Recalculări la contribuțiile achitate nu se efectuează. Respectiv, persoanele care solicită sau prelungesc patenta de întreprinzător începînd cu data de 26.07.2016 a intrării în vigoare a Legii, se asigură în condițiile Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 și contribuția individuală achitată lunar constituie suma de 586 lei.

Perioadă pentru care persoana fizică a deținut patenta de întreprinzător și, după caz, a achitat contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, se consideră

perioadă asigurată și se include în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și a ajutorului de deces.

În anexa nr.5 la Lege, care stipulează tipurile de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, s-a inclus punctul 36 care specifică că „sumele obținute de către deținătorii patentei de întreprinzător în urma executării de lucrări sau prestări de servicii aferente genului de activitate inclus în patenta de întreprinzător”. Astfel, potrivit punctului menționat, la sumele achitate de entitățile la care titularii patentei de întreprinzător execută lucrări sau prestează servicii conform genurilor de activitate incluse în patenta de întreprinzător nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat.

Particularitățile pentru persoanele fizice care se asigură benevol

Potrivit art. 6 al Legii persoanele fizice, care nu sînt menționate în anexa nr.3 la Lege, se pot asigura benevol pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 7 032 lei pe an, iar în cazul persoanelor fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual – în sumă de 1 752 lei pe an, dar nu mai puțin de 1/12 din sumele respective lunar.

Pentru persoanele fizice, care au încheiat contract de asigurare socială pentru anul 2016 până la data intrării în vigoare a Legii – 26.07.2016, recalcule nu se efectuează.

Totodată, persoanele fizice pot fi asigurate retroactiv cu începere din anul 1999, iar persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care prelucrează terenul în mod individual cu începere din anul 2009 pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, plătind contribuții pentru fiecare an, respectiv, în sumă de 7 032 lei și 1 752 lei pe an.

Persoanele fizice, care se asigură benevol pe bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, virează contribuțiile la momentul încheierii contractului.

Perioada pentru care se încheie contractul menționat reprezintă perioada asigurată și se include în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă și a ajutorului de deces.

Particularitățile privind obligativitatea prezentării declarațiilor prin metoda automatizată de raportare cu aplicarea semnăturii electronice

În anul 2016, conform punctului 3 alin. (d) și punctului 11 din anexa nr.3 la Lege, plătitorii de contribuții care, la situația de la 1 ianuarie 2016, au 5 și mai multe persoane angajate prin contract individual de muncă, persoane aflate în raporturi de serviciu în baza actului administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii prezintă declarația forma BASS și declarația forma REV5 utilizînd, în mod obligatoriu, metoda automatizată de raportare electronică prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „E-Raportare” disponibil la adresa www.raportare.md, cu aplicarea semnăturii electronice.

Potrivit pct. 9.2) din anexa nr.3 la Lege, declarațiile forma REV5 care au fost prezentate prin intermediul SIA „E-Raportare” fără semnătură electronică se vor prezenta și pe suport de hârtie o dată pe an, până la data de 25 martie 2017.

Lista plătititorilor cu obligația de prezentare a declarațiilor forma BASS și forma REV5 electronic cu aplicarea semnăturii electronice este prezentată în anexa la prezentul document.

Particularități în cazul suspendării activității

Potrivit punctului 7 din anexa nr.3 la Lege, plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale stat pentru perioada de suspendare a activității, sînt scutiți de prezentarea declarațiilor și de virarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii. Aceste prevederi se aplică pentru toate categoriile de plătitori.

Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali înregistrați în conformitate cu prevederile Legii nr.220-XVI din 19.10.2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali suspendă activitatea la Camera Înregistrării de Stat. Pentru acești plătitori Casa Națională de Asigurări Sociale primește informația privind suspendarea activității electronic de la Camera Înregistrării de Stat prin intermediul Ghișeului unic. În temeiul informațiilor primite electronic, structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, înregistrează suspendarea activității plătititorilor de contribuții în sistemul informațional „Protecția socială”.

Celelalte categorii de plătitori de contribuții efectuează suspendarea activității la organul înregistrării de stat în conformitate cu legile speciale în domeniu și prezintă copia documentul ce confirmă suspendarea activității structurilor teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale. În baza documentului dat, structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, înregistrează suspendarea activității plătititorilor de contribuții în sistemul informațional „Protecția socială”.

Particularități în cazul inițierii procedurii de lichidare a întreprinzătorului individual

În anul 2016 ca și în anul 2015, potrivit punctului 8 din anexa nr. 3 la Lege, întreprinzătorii individuali, care inițiază procedura de lichidare și la data solicitării certificatului privind lipsa datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat, nu au declarat și plătit contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, prezintă o declarație pe proprie răspundere că nu au desfășurat activitate pe perioada neonorării obligațiilor. Modalitatea de aplicare a punctului dat se efectuează în conformitate cu Instrucțiunea privind eliberarea certificatului privind lipsa datoriilor față de bugetul asigurărilor sociale de stat, aprobată de Casa Națională de Asigurări Sociale prin ordinul nr. 99-A din 15.05.2015 (Publicată în Monitorul Oficial Nr. 150-159 din 19.06.2015). Prevederile în cauză le permite întreprinzătorilor individuali să lichideze întreprinderea, fără a achita contribuția individuală stabilită în sumă fixă aferentă fondatorului / fondatorilor, pentru perioadele în care nu au desfășurat activitate.

În acest caz, perioadele (lunile) date nu se includ la calcularea stagiului de cotizare al fondatorului / fondatorilor întreprinderii individuale.

Particularități privind eşalonarea stingerii datoriilor majorărilor de întârziere

În anul 2016 prevederea privind eşalonarea stingerii datoriilor majorărilor de întârziere se menține. Astfel, potrivit art. 13 al Legii, plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat care au calculate și neachitate majorări de întârziere (penalități) pentru neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii și nu au datorii la plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat și la amenzi pot beneficia, la solicitare, de eşalonarea stingerii datoriilor pe parcursul anului bugetar în curs, cu condiția că transferă integral și în termen suma obligațiilor curente la bugetul asigurărilor sociale de stat. Aplicarea prevederilor articolului dat se efectuează în conformitate cu Regulamentul cu privire la eşalonarea stingerii datoriilor majorărilor de întârziere (penalităților) față de bugetul asigurărilor sociale de stat, aprobat de Casa Națională de Asigurări Sociale prin ordinul nr. 98-A din 15.05.2015 (Publicat în Monitorul Oficial Nr. 150-159 din 19.06.2015).

Particularități privind prezentarea declarațiilor de tipul „de corectare”

Potrivit punctului 3 alin. f) din anexa nr.3 la Lege declarațiile de tipul „de corectare” Forma BASS și Forma BASS-AN pentru perioadele anului de gestiune se prezintă pînă la data de 25 martie 2017. Corectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat calculate pentru perioadele anilor anteriori anului de gestiune se efectuează în baza controlului efectuat de către organele abilitate sau a deciziei instanței de judecată.

În conformitate cu punctul 9.3 din anexa nr. 3 la Lege declarația persoanei asigurate forma REV5 de tipul „de corectare” se prezintă pînă la 25 martie 2017. Declarația forma REV5 „de corectare” pentru perioadele anterioare se prezintă în termen de pînă la 30 de zile de la data întocmirii actului de control de către instituția abilitată sau a emiterii deciziei de către instanța de judecată.

Declarația forma REV5 de tipul „pentru stabilirea drepturilor sociale”, potrivit punctului 9.4 din anexa nr.3 la Lege, se prezintă numai de către plătitorii specificați la pct.1.5 din anexa menționată concomitent cu depunerea cererii pentru stabilirea prestațiilor sociale. De către alte categorii de plătitori declarația menționată nu se prezintă.

Președinte

Laura GRECU